

Die Heimatkirche

Glaube und Kultur in Schlesien / Wiara i kultura na Śląsku

Nr. 2 (2021) 160

**Versöhnung, Freiheit und Erneuerung in Christus!
Pojednanie, wolność i odrodzenie w Chrystusie!**

10.00

Gebete / Modlitwy

11.00

Hl. Messe / Msza św.
Ks. bp Andrzej Czaja

14.45

Andacht / Nabożeństwo

13.00–13.15

Friedhof am St. Annaberg
Cmentarz na G. św. Anny
Gedenken an die Opfer von 1921
Upamiętnienie ofiar 1921 r.

14.00 und 15.30

Pilgerheim / Dom Pielgrzyma
Film-Premiere „Deutsch im Herzen“

Konzert der Blassorchester

Volkszählung / Spis powszechny od 1 kwietnia do 30 września 2021

Bekent Euch zu Eurer deutschen Herkunft, Sprache und Kultur

Podajcie bez obaw swoje pochodzenie niemieckie i język niemiecki

Familie und Kirche. Foto: DNA Archiv

Das Jahr der Familie und des Heiligen Josef

Rok rodziny oraz świętego Józefa

Für das Jahr 2021 wählte Papst Franziskus für die Katholische Kirche zwei wichtige pastorale Schwerpunkte: Die Familie und die Person des Heiligen Josef. Die Familie wurde zum Hauptthema der Seelsorge vom 19. März 2021 bis zum 26. Juni 2022 gemacht, an dem das zehnte Weltfamilientreffen (voraussichtlich in Rom) zu Ende gehen wird. Das Jahr des Hl. Josef dauert vom 08. Dezember 2020 bis zum 08. Dezember 2021. Beide Jahreswidmungen gehören zusammen, denn die Heilige Familie: Jesus, Maria und Josef sind die erstrangigen Gestalten der Heilsgeschichte und Vorbilder christlichen Lebens.

Na rok 2021 Papież Franciszek wybrał dla Kościoła Katolickiego dwa ważne punk-

Hl. Familie – Maria, Josef und das Jesuskind.
Foto: Archiv

ty duszpasterskie: Rodzinę i osobę św. Józefa. Rodzina jest głównym tematem pastoralnym od 19 marca 2021 aż do 26 czerwca 2022, w którym zakończy się 10. Światowe Spotkanie Rodzin (prawdopodobnie) w Rzymie. Rok św. Józefa rozpoczął się 8 grudnia 2020 r. i będzie trwał do 8 grudnia 2021 r. Oba wielkie tematy, którym poświęcony jest bieżący rok, ściśle do siebie przynależą, gdyż św. Rodzina: Jezus, Maryja i Józef są pierwszorzędnymi postaciami historii zbawienia i wzorem życia chrześcijańskiego.

Der Hl. Josef heute

Die wesentlichen Impulse für das Jahr des Hl. Josef verfasste Papst Franziskus im Apostolischen Schreiben „Patris Corde“ – „Mit dem Herzen des Vaters“. Der Hl. Josef wird für die Menschen von heute neu entdeckt und unter folgenden Aspekten dargestellt: 1. Geliebter Vater; 2. Vater im Erbarmen; 3. Vater im Gehorsam; 4. Vater im Annehmen; 5. Vater mit kreativem Mut; 6. Vater und Arbeiter; 7. Vater im Schatten.

Św. Józef dzisiaj

Istotne impulsy w dla roku św. Józefa zawarł papież Franciszek w Liście Apostol-

skim „Patris Corde – Ojcowskim sercem”. Odkrywa on św. Józefa współczesnemu człowiekowi pod kilkoma aspektami: 1. Ojciec umiłowany; 2. Ojciec czuły; 3. Ojciec postuszny; 4. Ojciec przyjmujący; 5. Ojciec z twórczą odwagą; 6. Ojciec – człowiek pracy; 7. Ojciec w cieniu.

Familien fördern

Dem Jahr der Familie liegt das Nachsynodale Apostolische Schreiben „Amoris laetitia – Die Freude der Liebe“ zugrunde. Dieses Dokument ist zwar schon 5 Jahre alt (vom 19. März 2016), wird jedoch als Lektüre beim Nachdenken über die Familie und für ihre praktische Förderung vom Papst Franziskus sehr empfohlen. Hier lassen wir uns von „Amoris laetitia“ zum Gebet für unsere Familien einladen.

Hl. Familie. Kirchenfenster. Foto: Archiv

Tischgemeinschaft. Foto: Archiv

*Jesus, Maria und Josef,
in euch betrachten wir
den Glanz der wahren Liebe,
an euch wenden wir uns voll Vertrauen.*

*Heilige Familie von Nazareth,
mache auch unsere Familien
zu Orten innigen Miteinanders
und zu Gemeinschaften des Gebetes,
zu echten Schulen des Evangeliums
und zu kleinen Hauskirchen.*

*Heilige Familie von Nazareth,
nie mehr gebe es in unseren Familien
Gewalt, Halsstarrigkeit und Spaltung;
wer Verletzung erfahren
oder Anstoß nehmen musste,
finde bald Trost und Heilung.*

*Heilige Familie von Nazareth,
lass allen bewusst werden,*

*wie heilig und unantastbar die Familie ist
und welche Schönheit sie besitzt
im Plan Gottes.*

*Jesus, Maria und Josef,
hört und erhört unser Flehen.
Amen.*

Wspierać rodziny

Rok Rodziny oparty został na Posynodalnym Liście Apostolskim „Amoris laetitia – Radość miłości”. Dokument ten wydano wprawdzie już przed pięciu laty (19 marca 2016 r.), jednak papież Franciszek poleca go jako cenną lekturę zarówno dla osobistych przemyśleń jak i do praktycznego zastosowania w życiu. W tym miejscu pójdźmy za zachętą do modlitwy w intencji rodzin.

*Jezu, Maryjo i Józefie,
w was kontemplujemy
blask prawdziwej miłości,
do was zwracamy się z ufnością.*

*Święta Rodzino z Nazaretu,
uczyni także nasze rodziny
środowiskami komunii
i Wieczernikami modlitwy,
autentycznymi szkołami Ewangelii
i matymi Kościołami domowymi.*

Familie. Foto: Archiv

*Święta Rodzino z Nazaretu
niech nigdy więcej w naszych rodzinach
nikt nie doświadcza przemocy,
zamknięcia i podziałów:
ktokolwiek został zraniony
albo zgorzony,
niech szybko zazna
pocieszenia i uleczenia.*

*Święta Rodzino z Nazaretu,
przywrócić wszystkim świadomość
sakralnego i nienaruszalnego
charakteru rodziny,
jej piękna w Bożym zamyśle.*

*Jezu, Maryjo i Józefie, usłyszcie,
wysłuchajcie naszego błagania!
Amen.*

Via lucis – Lichtweg – was ist das? Via lucis – Droga światła – co to jest?

Der Lichtweg (lateinisch: Via lucis) ist eine relativ neue Andacht, die in der Katholischen Kirche besonders in der Osterzeit gefeiert wird, d.h. vom Sonntag der Auferstehung des Herrn bis zum Pfingstfest. Kann jedoch auch in anderen Abschnitten des Kirchenjahres, außer in der Fastenzeit, betrachtet werden.

Droga światła (w języku łacińskim: *Via lucis*) jest stosunkowo nowym nabożeństwem, które odprawiane jest w Kościele katolickim szczególnie w czasie wielkanocnym, czyli od Niedzieli Zmartwychwstania Pańskiego do Uroczystości Zesłania Ducha Świętego.

Drogę światła można rozważać także w innych okresach roku liturgicznego, oprócz Wielkiego Postu.

Die Grundidee

Diese Andacht besteht aus 14 Stationen, bei denen die Texte aus dem Evangelium über die Auferstehung Christi und seine Begegnungen mit den Jüngern betrachtet werden. Sie stellt in den Vordergrund den Sieg des Lebens über den Tod, des Lichtes über die Finsternis, der Hoffnung über die Verzweiflung, der Wahrheit über die Lüge, der Freude über die Traurigkeit, des Friedens über die Gewalt, der Liebe

Foto: Archiv

über den Egoismus und Hass. Dieser Sieg ist die Gabe Jesu, des Erlösers, nicht nur für die Christen, sondern für die gesamte Menschheit.

Główna idea

Nabożeństwo to składa się z 14 stacji, przy których rozważa się teksty z Ewangelii mówiące o zmartwychwstaniu Chrystusa i Jego spotkaniach z uczniami. Akcentuje

Die Jünger finden das leere Grab Christi. Foto: Archiv

ono zwycięstwo życia nad śmiercią, miłosierdzia nad grzechem, światłości nad ciemnością, nadziei nad zwątpieniem, prawdy nad kłamstwem, radości nad smutkiem, wolności nad zniewoleniem, pokoju nad przemocą i miłości nad egoizmem i nienawiścią. To zwycięstwo jest darem Jezusa, Zbawiciela, nie tylko dla chrześcijan, lecz dla całej ludzkości.

Betrachtung von 14 Stationen

Der Lichtweg wurde nach dem Vorbild des Kreuzwegs (lateinisch: Via crucis) aufgebaut und besteht aus 14 Betrachtungen wie den zu ihnen passenden Gebeten und Gesängen. Die Namen der einzelnen Stationen lauten wie folgt:

- 1. Station: Der Gekreuzigte ist auferstanden
- 2. Station: Die Jünger finden das leere Grab
- 3. Station: Der Auferstandene erscheint Maria aus Magdala
- 4. Station: Auf dem Weg nach Emmaus
- 5. Station: Am Brechen des Brotes erkannten sie ihn
- 6. Station: Sie freuten sich, als sie den Herrn sahen
- 7. Station: Der Herr verheißt den Heiligen Geist als Beistand
- 8. Station: Der Auferstandene stärkt Thomas im Glauben
- 9. Station: Der Auferstandene erscheint den Jüngern am See von Tiberias
- 10. Station: Der Auferstandene überträgt Petrus das Hirtenamt
- 11. Station: Christus sendet seine Jünger in alle Welt
- 12. Station: Der Auferstandene kehrt zu seinem Vater zurück

- 13. Station: Mit Maria im Gebet vereint
- 14. Station: Der Auferstandene sendet den Heiligen Geist

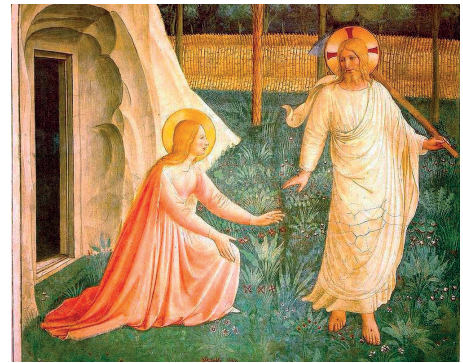
Rozważanie 14 stacji

Droga światła została utworzona na wzór „Drogi krzyżowej” (w języku tacińskim: *Via crucis*) i składa się z 14 rozważań oraz dobranych do nich modlitw i śpiewów. Tytuły poszczególnych stacji są następujące:

- 1. stacja – Jezus powstaje z martwych;
- 2. stacja – Apostołowie przybywają do pustego grobu;
- 3. stacja – Zmartwychwstały Pan objawia się Marii Magdalenie;
- 4. stacja – Zmartwychwstały Pan ukazuje się uczniom na drodze do Emmaus;
- 5. stacja – Zmartwychwstały Pan objawia się uczniom przy łamaniu chleba;
- 6. stacja – Zmartwychwstały Pan ukazuje się apostołom;
- 7. stacja – Zmartwychwstały Pan przekazuje uczniom władzę odpuszczania grzechów;
- 8. stacja – Zmartwychwstały Pan umacnia wiarę Tomasza;
- 9. stacja – Zmartwychwstały Pan spotyka uczniów nad Jeziorem Galilejskim;
- 10. stacja – Zmartwychwstały Pan przekazuje władzę pasterską Piotrowi;
- 11. stacja – Zmartwychwstały Pan daje uczniom nakaz misyjny;
- 12. stacja – Zmartwychwstały Pan wstępuje do Ojca;
- 13. stacja – Uczniowie z Maryją oczekują w wieczerniku na Zestanie Ducha Świętego;
- 14. stacja – Zmartwychwstały Pan posyła uczniom obiecanego Ducha.

Der Auferstandene erscheint am See von Tiberias. Foto: Archiv

Der Auferstandene Jesus und Maria aus Magdala. Foto: Archiv

Anfänge der „Via lucis“

Die „Via lucis“ hat ihre Wiege in der Ordensgemeinschaft der Salesianer (SDB). Ihre Idee entstand in Italien 1988, in der Bewegung „Testimoni del Risorto“ (Zeugen des Auferstandenen), die von Sabino Palumbieri, dem Salesianerpriester und Professor für Philosophie in Rom, begründet wurde. Der Lichtweg war vor allem als Ermutigung der jungen Menschen zum Leben aus dem Glauben gedacht. Er wurde während des 15. Weltjugendtages im Jubiläumsjahr 2000 in Rom gefeiert und im nächsten Jahr (2001) amtlich anerkannt und zu den bewährten Frömmigkeitsformen (wie z.B. dem Rosenkranz oder dem Kreuzweg) aufgenommen. Entsprechende Texte für die Feier der „Via lucis“ finden Sie unter: www.donbosco-medien.de.

Początki „Via lucis“

„Via lucis“ ma swoje początki w salezjańskim zgromadzeniu zakonnym (SDB). Jej idea zrodziła się we Włoszech w 1988 r. w ramach ruchu „Testimoni del Risorto” (Świadkowie Zmartwychwstania), który został założony przez Sabino Palumbieri, kaptana salezjańskiego, profesora filozofii w Rzymie. „Droga światła” była pomyślana jako zachęta dla młodzieży do prowadzenia życia opartego na wierze. Odprawiono ją podczas 15. Światowego Dnia Młodzieży w Rzymie. W następnym roku (2001) Stolica Apostolska oficjalnie uznała to nabożeństwo, które zostało dołączone do sprawdzonych form pobożności, takich jak Różaniec czy Droga Krzyżowa. Odpowiednie teksty można znaleźć m.in. na stronach: www.vialucis.salezjanie.pl; www.szkolablujna.gda.pl; www.vialucis.kapucyni.pl.

100 Jahre nach den Kämpfen um Oberschlesien

100 lat od zakończenia walk o Górny Śląsk

Vor 100 Jahren hat es eine militärische Auseinandersetzung um den Grenzverlauf in Oberschlesien zwischen Deutschland und Polen gegeben (2/3. Mai bis 5. Juli 2021). Für die einen war das der III. Schlesische Aufstand, für die anderen ein deutsch-polnischer Grenzkrieg, für weitere war es eine europäische Angelegenheit bezüglich der Macht- und Herrschaftsverteilung, für die einheimische Bevölkerung war dies ein Bürgerkrieg, welcher die Familien und Nachbarschaften auseinander gerissen hat. Wie auch immer die Sichtweise sein mag, die Ereignisse von vor 100 Jahren haben Menschenopfer zurückgelassen, deren zu gedenken unsere Pflicht sei. Aus diesem Gedenken sollte in unserer Zeit vor allem die Versöhnung zwischen Deutschen und

Massengrab der unbekannteren Aufständischen von 1921 am St. Annaberg. Foto: Archiv

Basilika der Hl. Anna am St. Annaberg. Foto: Archiv

Polen wie die freundschaftliche Zusammenarbeit beider Völker hervorgehen. Das sind wir als Generation der Gegenwart allen Opfern schuldig. Wenn die Gefallenen zu uns sprechen könnten, würden sie uns vor Konflikten warnen und zum Dialog wie zum dauerhaften Frieden aus aller ihrer Kraft auffordern.

Przed 100 laty miał miejsce spór militarny o przebieg granicy na Górnym Śląsku między Polską a Niemcami (2/3 maja do 5 lipca 2021). Dla jednych było to III. Powstanie Śląskie, dla innych polsko-niemiecka wojna graniczna, dla jeszcze innych była to kwestia europejskiego podziału wpływów i władzy, miejscowa ludność odbierała te wydarzenia jako wojnę domową, która rozdarła rodziny i podzieliła sąsiedztwa. Jakakolwiek by nie była wizja i interpretacja konfliktu sprzed 100 lat, faktem jest, że pozostawił on po sobie ofiary śmiertelne, których upamiętnienie jest naszym obowiązkiem. Z tego aktu pamięci powinno w naszych czasach wyniknąć przede wszystkim pojednanie między Polakami i Niemcami oraz przyjazna współpraca obu narodów. Jako ludzie współcześni, jesteśmy to wszystkim ofiarom winni. Gdyby polegali mogli do nas przemówić, ostrzegali by nas ze wszystkich swoich sił

przed jakimikolwiek konfliktami i zachęcali do dialogu oraz do tworzenia trwałego pokoju.

Bischof A. Czaja ermutigt

In seiner Einführung in die Hl. Messe am St. Annaberg am 02. Mai 2021 sagte der Bischof von Oppeln Andrzej Czaja: „Das historische Gedächtnis dieser Ereignisse von vor 100 Jahren ist besonders lebendig in Oberschlesien, in den Herzen der hier lebenden Menschen. Etwas anders, differenziert, in den Herzen der polnischen Mehrheit und der deutschen Minderheit und noch anders in den Herzen der Autochthonen. Vor dem Ersten Weltkrieg lebten ihre Vorfahren hier nebeneinander, als polnische oder prodeutsche Einwohner, oft zweisprachig und an die Verschiedenheit, wie es halt Grenzbewohner sind, gewöhnt. Die Volksabstimmung stellte sie vor einer schwierigen Aufgabe: Sich für Polen oder für Deutschland auszusprechen. Letztendlich brachte der Konflikt viele Tragödien mit sich. Ich sage das in der Einführung in die heilige Liturgie, um eine größere Sensibilität für das Erleben der Wahrheit über diese Tage zu wecken, und um die Intention unseres gemeinsamen Gebets näher zu bestimmen. Ich spreche im Namen des Volkes dieser Erde als sein Hirte“.

Massengrab der unbekannt deutschen Soldaten von 1921 am St. Annaberg. Foto: Archiv

Biskup A. Czaja zachęca

We wprowadzeniu do Mszy św. na Górze św. Anny w dniu 2 maja 2021 Biskup Opolski Andrzej Czaja powiedział: „Pamięć historyczna tych wydarzeń sprzed 100 lat jest szczególnie żywa tu na Górnym Śląsku, w sercach ludzi tu mieszkających. Nieco inna – zróżnicowana – w sercach polskiej większości i niemieckiej mniejszości, i jeszcze inna w sercach autochtonów. Przed I wojną światową ich przodkowie funkcjonowali tu razem i obok siebie, jako mieszkańcy regionu mający swe propolskie lub proniemieckie sympatie, często dwujęzyczni i przywykli – jak na

ludzi pogranicza przystało – do różnorodności. Wskutek plebiscytu stanęli przed trudnym zadaniem: opowiedzenia się za Polską lub Niemcami. Ostatecznie konflikt zbrojny przyniósł wiele ludzkich tragedii. Mówię o tym we wstępie do tej świętej liturgii, aby obudzić większą wrażliwość na przeżywanie prawdy o tamtych dniach, a także celem dookreślenia intencji naszej wspólnej modlitwy. Mówię w imieniu ludu tej ziemi, jako pasterz tego ludu.

Gebete für Alle und Blick in die Zukunft

„Alle, die damals vor 100 Jahren gekämpft haben“ – sagte der Oppelner Bischof – „waren von der Richtigkeit ihrer Wahl und ihres Engagements überzeugt. Wir müssen also für alle beten, die gefallen sind. Wir müssen auch darum beten, dass die Wahrheit dieser Tage in keiner Weise vereinfacht oder, noch schlimmer, verfälscht wird. Beten wir auch darum, dass wir in Bezug auf diese Ereignisse die Vielfalt des historischen Gedächtnisses, das in den Köpfen und den Herzen der Einwohner Oberschlesiens existiert, achten. Dass wir uns gegenseitig nicht verletzen und dass wir das nicht vernichten, was wir schon in den Beziehungen zwischen Polen und Deutschland erreicht haben: Dieses wahrhaft nachahmenswerte Niveau der Versöhnung zwischen den Polen und den

Deutschen. Damit auch nicht vernichtet wird, was der Anteil der lokalen Gesellschaft in Oberschlesien ist: das Leben in Einheit und Frieden, Verständnis und Zusammenarbeit. Das dürfen wir nicht verschwenden. Es ist ein großer Wert dieser Erde“.

Modlitwy za wszystkich i spojrzenie w przyszłość

„Wszyscy, którzy wówczas, sto lat temu, walczyli” – mówił Biskup Opolski – „byli przekonani o słuszności swego wyboru i zaangażowania. Trzeba się więc modlić za wszystkich, którzy polegli. Trzeba nam też modlić się o to, aby prawdy tamtych dni w żaden sposób nie sptycono ani tym bardziej nie zafaszowano. Módlmy się też o to, byśmy w odniesieniu do tamtych wydarzeń potrafili uszanować różnorodność pamięci historycznej, która jest w głowach i sercach mieszkańców Górnego Śląska. Aby nie ranić się nawzajem i nie niszczyć tego, co już osiągnęliśmy w stosunkach między Polską i Niemcami: tego naprawdę budującego poziomu pojednania między narodem polskim i niemieckim. Aby nie zniszczyć też tego, co jest udziałem lokalnej społeczności na Górnym Śląsku: życia w zgodzie i pokoju, zrozumieniu i współpracy. Tego nie wolno nam zmarnować. To wielka wartość tej ziemi”.

Die Gesang- und Gebetbücher haben die christliche Jugend nicht nur in Schlesien begleitet, um sie auf das Leben nach der schulischen Ausbildung vorzubereiten. In der Ausgabe 4 (2020) der *Heimatkirche* haben wir auf das „Gesangbuch zum Schul- und Kirchengebrauch“ aus Ratibor hingewiesen, welches im Jahr 1830 herausgegeben wurde. Die dort veröffentlichten Texte haben, nach einer kritischen

Schlesische Gesang- und Gebetbücher für die Jugend (2) Śląskie modlitewniki i śpiewniki dla młodzieży (2)

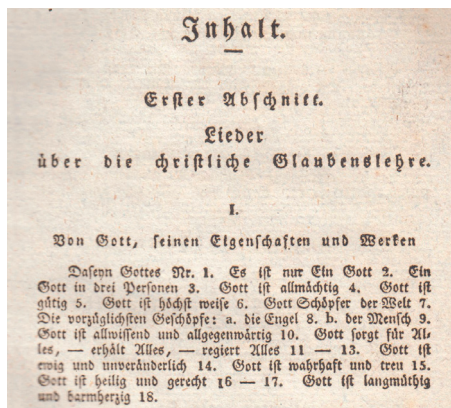
Betrachtung, an vielen Stellen ihre Aktualität nicht eingebüßt. Hier einige Beispiele.

Modlitewniki i śpiewniki towarzyszyły chrześcijańskiej młodzieży nie tylko na Śląsku, aby ją przygotować do życia po zakończeniu edukacji szkolnej. W numerze 4 (2020) zwróciliśmy uwagę na „Śpiewnik do użytku szkolnego i kościelnego” wydany w Raciborzu w 1830 r. Zamieszczone

tam teksty, po krytycznym podejściu do nich, w wielu miejscach nie utraciły swojej aktualności. Tutaj kilka przykładów.

Katechetische Anweisungen

Was in der Ratiborer Ausgabe auffällt ist, dass neben den Liedtexten zur Feier der Heilige Messe und der Feste im Kirchenjahr, die meisten Gesänge der Belehrung von jungen Menschen dienen. Heute würde

Katechismus-Lieder aus Ratibor – 1830.

Foto: Archiv

man sie Katechismus-Lieder nennen. Im ersten Abschnitt befinden sich „Lieder über die christliche Glaubenslehre. I. Von Gott, seinen Eigenschaften und Werken; II. Von Jesus Christus; III: Vom Heiligen Geiste und von seinen Wirkungen zur Gründung und Ausbreitung der christlichen Kirche; IV. Von den zukünftigen Dingen.“ Im zweiten Abschnitt werden liedhaft Themen aus der christlichen Sittenlehre behandelt. Die vier Unterteile sind: „I. Pflichten gegen Gott; II. Pflichten gegen sich selbst; III. Pflichten gegen den Nächsten; IV. Pflichten in besonderen Verhältnissen.“ Außerdem gibt es Gesänge „über die christlichen Tugendmittel“ (z.B. die Gnade Gottes, die Sakramente, das Gebet), „zur häuslichen Erbauung“ und zum Gebrauch in der Schule.

Zalecenia katechetyczne

Tym, co w raciborskim wydaniu do razu przykuwa uwagę, jest fakt, że obok tekstów przeznaczonych do śpiewania podczas Mszy św. i przy obchodach uroczystości w ramach roku liturgicznego, najwięcej pieśni służy nauczaniu prawd wiary oraz zasad moralności, które skierowane są do młodego człowieka. Tworzą one tzw. śpiewy katechetyczne. W pierwszej części znalazły się pieśni „dotyczące chrześcijańskiego nauczania wiary. I. O Bogu, jego przymiotach i dziełach; II. O Jezusie Chrystusie; III. O Duchu Świętym i jego wsparciu przy powstawaniu i rozszerzaniu się Kościoła chrześcijańskiego; IV. O rzeczach przyszłych.“ Druga część zawiera naukę chrześcijańskiej moralności. Do jej czterech działów należą: „I. Obowiązki względem Boga; II. Obowiązki względem

siebie samego; III. Obowiązki względem bliźniego; IV. Obowiązki w szczególnych okolicznościach.“ Oprócz tego, śpiewnik zamieszcza również pieśni „o chrześcijańskich środkach dochodzenia do cnoty” (np. łaska Boża, sakramenty, modlitwa), a także śpiewy „do użytku domowego” oraz do wykorzystania w szkole.

Ordnung und Gehorsam

Aus der gegenwärtigen Perspektive wird diese stets beherrschende und verpflichtende Art und Weise der Hinführung von jungen Menschen zum Leben aus dem Glauben als zu einseitig empfunden. Darüber hinaus wird die damalige Erziehung als zu streng angesehen, das heißt zu wenig auf die Person selbst, ihre Freiheit und Fähigkeiten ausgerichtet. Das Sich-Unterordnen im Gehorsam zielt auf das Einhalten von einer kirchlichen und staatlichen Ordnung, welche die Lebensabläufe in der Gesellschaft absichern soll. Das Wohlergehen der Menschen im Leben der Familie und in der Öffentlichkeit wird sich mit der Zeit wie von selbst aus der guten Erziehung zum Christen und Bürger ergeben. Sicherlich ist die Welt von vor 200 Jahren mit der von heute nicht zu vergleichen. Einige Hinweise aus der damaligen Zeit scheinen jedoch nicht überholt zu sein und behalten dauerhaft ihre Aktualität. Blicken wir gemeinsam auf einige Beispiele aus dem Ratiborer Gesangbuch, die in der gegenwärtigen Schreibweise dargebracht werden.

Porządek i postuszeństwo

Z dzisiejszej perspektywy sposób wprowadzania młodego człowieka do życia z wiary przez pouczenia i zobowiązania,

Nachdenken. Foto: Archiv

Als Christ in der Gegenwart leben. Foto: Archiv

postrzegany jest jako zbyt jednostronny. Ponadto, wychowanie w tamtych czasach oceniane jest jako przesadnie surowe, tzn. zbyt mało uwzględniające samego człowieka, jego wolność i jego zdolności. Podporządkowanie się w postuszeństwie, propagowane w wychowaniu, jest ukierunkowane na przestrzeganie norm kościelnych i państwowych, które zabezpieczają bieg życia publicznego. Tym samym pomysłowość w życiu rodzinnym i społecznym oparta o wychowanie na dobrego chrześcijanina i obywatela, powinna się z czasem pojawić niejako samoczynnie. Jest rzeczą oczywistą, że nie można porównywać współczesnego życia z tym sprzed 200 lat. Tym niemniej, niektóre wskazania wcale się nie zdezaktualizowały i zachowują nadal swoje znaczenie. Przyjrzyjmy się niektórym przykładom ze śpiewnika raciborskiego, które przytoczone zostaną w pisowni współczesnej.

Als Christ leben

Życ jako chrześcijanin (Fragment)

*Sag nicht: ich bin ein Christ, *
bis dass dein Herz und Leben, *
von Deinem Christentum, *
dir echte Proben geben.*

*Der Name macht's nicht aus: *
ein Christ muss ohne Schein, *
das, was er heißen will, *
vor Gott und Menschen sein.*

*Gott schenke mir doch Kraft, *
mich ernstlich zu befehlen, *
ein wahrer Christ zu sein, *
und nicht nur so zu heißen.*

*Denn, wer den Namen hat, *
und nicht die Tat zugleich, *
gelanget ewig nicht *
zu dir ins Himmelreich.*

Chrześcijanin powinien być autentyczny. Nie może siebie nazywać uczniem Chrystusa, jeżeli nie odzwierciedla się to w jego zachowaniu. Kto jest chrześcijaninem z nazwy i nie pełni uczynków wynikających z wiary, ten nie zasługuje na wejście do szczęścia wiecznego.

Gebet um Weisheit

Modlitwa o mądrość (Fragment)

*Ich trete vor dein Angesicht, *
du Schöpfer meiner Jugend! *
Verwirf mein kindlich Flehen nicht *
um Weisheit und um Tugend.*

*O nimm dich meiner Schwachheit an; *
und wenn sich mir Gefahren nah'n: *
so stehe mir zur Seite, *
damit mein Fuß nicht gleite.*

*Auch lehre mich den Wert der Zeit, *
dass ich sie nie verschwende; *
dass ich mit weiser Tätigkeit *
zum Guten sie verwende.*

*Gott, meiner Jugend Fleiß und Müh' *
lass nicht umsonst sein, segne sie; *
durch mich auch lass auf Erden *
dein Werk gefördert werden.*

Młody człowiek prosi Boga o dar mądrości i życie według cnót, o obronę w niebezpieczeństwach oraz o właściwe wykorzystanie czasu, aby jego wysiłki i starania nie poszły na marne. Oczekuje

Freundlichkeit. Foto: Archiv

Mensch und Weisheit. Foto: Archiv

również błogostawieństwa Bożego, aby mógł odpowiedzialnie i służebnie wspierać dzieła Boże.

Freundlichkeit / Uprzejmość

*Nicht rau, noch hart, noch
menschenfeindlich, *
nein, eifrig jeden zu erfreu'n, *
und sanft und liebevoll und freundlich *
soll jeder Schüller Jesu sein. *
Ach, wären wir's! Ach, glichen wir, *
o Vorbild aller Liebe, dir.*

*In allen Worten und Gebärden, *
in allen Taten, lass, o Herr, *
uns aller Menschen Freunde werden, *
dir, Vater immer ähnlicher; *
so werden wir uns eifrig freu'n, *
und deine guten Kinder sein.*

Drugiego człowieka nie można traktować szorstko, ostro czy wrogo, lecz należy do niego podchodzić łagodnie, życzliwie i uprzejmie, czyli tak, jak powinni postępować uczniowie Jezusa. Pieśń zawiera prośbę skierowaną do Pana Boga, aby pomógł wszystkim ludziom stać się przyjaciółmi w słowach, gestach i uczynkach.

Fortsetzung folgt / Kontynuacja nastąpi

Impressum

Herausgeber: Seelsorge der Nationalen und Ethnischen Minderheiten im Bistum Oppeln

Redaktion: Pfr. Dr. Piotr Tarlinski

Mitarbeit: Dawid Bartoszek,
ks. dk Marek Dziony, Marcin Kral,
Aleksandra Kupczyk,
Dominika Jurczyk-Ziaja

Adresse:
ul. Szpitalna 7a, PL – 45-010 Opole

Telefon: 0048 77 44 11 336

E-Mail: sekretariat@cbje.pl

Gestaltung: Studio IMPRESO, Opole,
im Auftrag von finalart design, Frankfurt a.M.

Der Druck wurde aus Mitteln
des **Konsulats der BRD** in Oppeln
gefördert.

Konsulat
der Bundesrepublik Deutschland
Oppeln

Mit Finanzierung der Ausgabe:

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Druk: Wydawnictwo i Drukarnia
Świętego Krzyża